

F R Ö K E N A G N E S.

Fröken Agnes uti dystra drömmar går.
I nattens tystnad ingen ro hon får.
Fast rummet fint och hon i siden klädd,
hennes sömn dock flyr från spetsprydd bädd.

I nobla kretsar uppå bal och fest
stackars Agnes måste vara med som gäst,
spela, sjunga, dansa, fastän ingen ser
att hjärtat blöder, fastän munnen ler.

O, grymma öde, varför blev jag född?
I kvalfylld längtan är min tid förödd.
Att vara fattig, vilken härlig lott
mot att rik och fridlös bo i gyllne slott.

Torparsonen Gustav hon ej glömma kan,
fast sex år förflutit, sedan han försvann.
Ej ett ord till avsked, ej en enda rad,
kanske att han vilar i den tysta grav.

Eller har han glömt den lilla flickan, som
till hemligt möte med honom ofta kom?
Eller har han stupat i en strid så het
eller dött i armod, ack, vem vet, vem vet?

Så hon ensam satt i nattens ensamhet,
då hennes far kom in på hennes rum.
"O, dyra Agnes, nu din fader gläd
och i nästa vecka uti brudstol träd.

Greve Reinhold var i går i stan,
han anhöll även om min dotters hand.
Han är rik och mäktig, bildad och förnäm,
och han kan bliva oss en värdig vän."

Hon svimmar först, fattar sedan mod:
"Visst är väl du en far så god, så god,
men mig förlåt, jag mig ej gifta vill
och aldrig höra greve Reinhold till."

"Otacksamma barn", utbräst fadern vred,
"skall ej du som andra följa tidens sed?
Det är din plikt att lyda utan prut,
det är ej för snart din frökentid tar slut".

"Det är min plikt att lyda känslans röst.
En annan vän jag har inom mitt bröst,
den vännen, som jag sen min barndomsår
har älskat och som min hand nu får."

Så hon ensam satt uppå sitt rum,
den strid hon stred, hon endast själv den vet.
Men innan fågeln bådår morgonen,
hon klädd och färdig står på faderns rum.

Hon stammar: "Fader, tack och ett farväl,
förlåt att jag ej sälja kan min själ,
förlåt den sorg, jag vållat er,
förlåt, förlåt, vi ska ej träffas mer!

Jag reser nu långt till fjärran land,
där en vän jag möter som om mig tar hand.
Jag reser nu dit mången rest förut,
och kanske där min frökentid tar slut.

Farväl mitt land, du gamla stolta borg,
vars murar endast gömma tvång och sorg.
Farväl ni salar och du högan lind,
Min hälsning sänder jag med himlens vind."

Hon kastar sig i vattnet frisk och sund.
På Gustav tänker hon i sista stund.
Hennes själ har flyktat nu till himlen opp,
och ur vattnet drages hennes döda kropp.

I LÅGA RYTTARTORPET.

Visan om ryttmästare Silverlood av författaren Wilhelm von Braun(1813-60)

1.

I låga ryttartorpet vid höga Hunneberg
där satt en ensam kvinna, lik snön var hennes färg.
Och tåren föll på linet, på vilket tungt hon spann,
när långsamt uti spiseln den råa veden brann.

2.

Med trasig förklädssnibb hon en tår ur ögat tog:
" Visst är det tio år sen min Ola från mig drog
bort i den polska fejden, men ej ett enda ord
jag hört av honom sedan - visst ligger han i jord!"

3.

"Visst är han från mig tagen med kulor och med järn,
och borta är min glädje, min stolthet och mitt värn.
Och gossen, som vi hade, när han for hemifrån
den haver Herren tagit - ack, jag väl gråta må.

4.

Att sitta övergiven år ut och in som jag,
det är att långsamt prövas av ödets hårda slag.
Jag redan är förgråten, och bruten är min kraft,
och liten är den glädje, som jag av livet haft.

5.

Ett år vi levat samman, blott ett, när kriget kom,
och uti evig ängslan min glädje byttes om,
Var natt i mina drömmar han blodig för mig stod,
och sedan dog den lille - då svek mig allt mitt mod.

6.

Dock höll jag modet uppe i flera vintrar än,
jag tänkte att jag skulle få återse min vän.
Det talades om segrar, som unge kungen vann,
att freden skulle komma, så tänkte jag ibland.

7.

Men freden kom dock aldrig, ej hälsning eller bud,
kanhända att han lever och har mig glömt, o Gud!
Den tanken var mig bittrast och utsägelig -
om bergen ville rasa och falla över mig!"

8.

Så kvad den arma Elin en bister vinterkväll
och såg sig om bedrövad uti sitt lugna tjäll.
Då hördes steg därute, hon knappt sig resa hann,
förrän i stugan trädde en ståtlig riddersman.

9.

" God afton! så han sade, "god afton och Guds fred,
jag kommer ifrån kriget och från den rätta led.
Och tröttnat har min gångare, I lånen mig väl hus
och låter mig få vara hos Er till dagens ljus?"

10.

Förvånad hörde Elin den granne herrens ord.
" Jag är en fattig kvinna och ensam på vår jord.
Har ingenting att bjuda en så förnämer gäst." -
" Behöves icke heller, blott foder åt min häst."

11.

"Jag foder har tillräckligt, sen vargen rev min ko,
en sådan ståtlig herre om ont jag ej kan tro.
Och vågar därför bjuda Ers nåd att sitta ner,
mens jag går ut en vändning och efter hästen ser."

12.

" Bliv kvar, min goda kvinna, det har jag redan gjort,
ty utan lov en krigsman tar för sig på var ort." -
" Ni kommer då från kriget?" bröt Elin häftigt ut.
" Det gör jag - raka vägen! Nu är det äntligt slut."

13.

Om annat låt oss tala, jag är på kriget mätt.
Här har Ni ganska trevligt, här är så fint och nätt.
Och själv i bästa åren, det synes att ni är.
Hur kommer det, att ensam ni så vill sitta här?"

14.

DET är väl Herrens vilja, hans lag, men icke min,
ty hårt jag blivit provad, men trofast är mitt sinn.
Min man gått ut i kriget och säkert är han död,
jag har ej hört det minsta av honom i min nöd."

15.

" Man bör ej tro det värsta", var riddersmannens svar,
" ty har han även fallit, så finns det minnen kvar.
En kvinna är väl evigt ej bunden av en ed,
bör nog på annat gifte sig göra klart besked."-

16.

"FÖR Guds skull, käre herre, nej tala inte så,
min Olle vill jag trogen igenom livet gå."
" Men om sin egen trohet mot Eder Olle bröt?"
Så vill jag dö, min herre!" - och rösten Elin tröt.

17.

" Gråt ej!" sad riddersmannen med en förändrad ton.
" Stor tjänst han har förrättat vid Liljehööks skvadron,
som ryttare benämndes och kallades han Lod.
Den karlen vill jag minnas, det var en man med mod".

18.

" På mina knän jag beder, välsignade Ers nåd,
vet Ni om honom mera?"- " Ack ja, ett tappert ~~helt~~ dåd,
som uti Sveriges hävder kanhända får ett rum:
han räddade sin konung i träffningen vid ~~Stuhm~~ Stuhm."

19.

" Förvissad jag mig känner och vet, att det är så."
En blick sågs därvid lysa i Elins ögon blå.
"Ja, har han räddat kungen, då höves mig ej gråt,
han har mig varit trogen - min Olle, mig förlåt!"

20.

" Det gör han av allt hjärta", skrek riddersmannen bård
och slöt den ädla kvinnan intill sitt bröst av stål.
" Du är en ärlig kvinna och åt mig allt för god,
fast av din Ola blivit - ryttmästar Silverlod!"

I ensliga stugan en kulan kväll
 steg Gunnar med bark ifrån skogen,
 Till bröd skall den bakas på ugnens håll
 men inte en mjöloft fanns i hans tjäll
 och inte ett ax uppå logen.

Då kommo emot honom barnen två
 med bleknande kinder de arma
 Giv bröd åt oss fader vi hungra så
 eck låt oss allenaſten smula få
 Jag har intet ,gud sig förbarma !

När modern bars bort på den svarta bår,
 och ned under mullen dess kista
 blev gömd uppå vällen där kyrkan står
 en kaka du gav, den var vätt av din tår,
 Oh fader, säg var det den sista.

Ack barn jag har intet att ge er i dag
 men Gud skall i morgon väl sända,
 denhjälp vi förbida utav hans behag
 och varen blott stilla och nöjda som jag
 i morgon skall bakas kanhända.

Då tog han från mossiga väggen ned
 sin herpe ,ved makt i dess stämma
 de hungrande små inte klaga mer,
 på infallna kinderna glädjen ler
 ty klangen kan plägorna hämma.

Med ansiktet bortvänt att dölja en tår
 och inte sin ängslan förråda,
 nu fadern en muntrande polska slår
 och barnen de dansa och kvällen förgår
 tills trötta de somnade båda.

På bädden av strå där de slumrade än
 Då bad han; O Gud ifrån nöden,
 befria dem du alla lidandes vän
 Det skedde de vaknade aldrig igen.
 Befriaren kom - det var döden .

LEJONBRUDEN

I skimrande brudräkt så vit som en snö
står djurtämjarns dotter en blomstrande mö.
Hon tvingas att giva en främling sin hand,
i morgon går färden till främmande land.

Se gästerna samlas men tid är det än
för Selma att träffa sin trofaste vän.
Hon sorgsen beger sig till lejonets bur
att taga farväl av sitt älskade djur.

Hon sätter sig ner där hon förr varit van
och lindar sin arm omkring lejonets man.
Nu skogarnas konung sin vildhet har glömt,
och Selma hon viskar och smeker det ömt:

"Varför kan jag inte längre med dig
få minnas den tid, som var glädje för mig?
Den flytt, och ej längre vid leksystemens fot
du får hennes smekningar taga emot.

Ack barndomens dagar jag minnes ännu,
då än jag var liten och liten var du.
Jag tvingas att giva en främling min hand.
I morgon går färden till främmande land.

Du blickar så grymt, du mig säkert förstår,
Var lugn kära du, jag blott torkar en tår.
Var tyst, hör min brudgum mig ropar igen!
Farväl då för alltid min älskade vän!"

"Vi måste nu skiljas, du brudräkten ser,
hav tack för din vänskap, vi träffas ej mer.
Jag åker nu bort men mitt hjärta blir kvar
hos älskade vännen från barndomens dar.

En kyss till sitt avsked hon lejonet ger,
men vid gallret lejonet brudgummen ser.
Med ens är dess saktmod och mildhet förbi.
Det reser sig häftigt i vilt raseri.

Den väldiga svansen nu viftande for,
Selma står dödsblek, men fattar dock mod.
Att hota och bedja var fåfängt beslut,
vid dörren står djuret, hon slipper ej ut.

"Kom hit med en bössa", så brudgummen skrek.
"Ett skott skall väl ända den blodiga lek".
Nu dödstystnad härskar, geväret han får.
Han laddar, men djuret hans mening förstår.

Och lejonet rasar i fängslande bur,
vill Selma försvara men vet inte hur.
Ett rytande skallar. Barmhärtige Gud!
I stycken slet lejonet främlingens brud.

Och sedan det druckit den älskades blod,
det lägger sig stilla med nedslaget mod,
vid bleknande liket och väntar på tröst;
då kommer en kula och krossar dess bröst.

1. Solstrålan glitter, småfauglan kvitter
nu er-e vår, ja nu er-e vår.
Opp kom é bubbel, vår-bäcken jubbel,
hej, utför backen lång-dansen går.
Blåsippet står så innerla fin
å glä se at soln, som blaga å skin
bort över höjan, fjälla å sjöan
gustre se varmt å glytt.

---

2. Snön oppsin haga ha på når daga
smagne^x som plåna^{xx}, sæ'n ma feck tull.
Åan ha bröte, san ha dom flöte
dagan i äänn så stormande full.
Orran, som e så kär å sä säll
balan döm höll varendaste kväll.
Orrtuppen spaela, orrhönan skaela
på uttä hjärtans lust.

---

3. Aspa hu kommer, hästan dom hömmer
tjynnan beständut reem å vill ut.
Gjetran å sauuan tjöjes at lauuan
tänk om snart fångsel-tia vo slut!
Rågtoven^{xxx} ta på nästan é grön ....
Gesses! Ve si je! Oppjen e sjön!
Ställ ordning næ-ta, fort ske dä vata!
Hejsan, nu får ma fisk!

---

4. Oj, ve je svättes, päran ske sättes,
kone^{xxxx} ske sås, å harva ske gå.
Rësta ske rejes, dynja ske brejes,
hej du, din lat-hunn; vill du gå på!
För ske mä gjära våranna snart
gett du nog gå mä hålare fart.
Gå int å hala, söv int ti sæ-la,
för si då vänkes smäll!

---

x = magrat

xx = plånboken

xxx = rågbrodden

xxxx = kornet

